

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Tereza Kyselovská

Řešení sporů

Osnova přednášky

- Metody řešení sporů - obecně
 - Alternativní způsoby řešení sporů (ADR)
 - Mezinárodní rozhodčí řízení
 - Řízení před obecnými soudy
- Alternativní způsoby řešení sporů
 - Základní charakteristika
 - Výhody a nevýhody
 - ADR a rozhodčí řízení
 - ADR a řízení před soudy obecnými
 - Jednotlivé druhy a jejich hodnocení

Metody řešení sporů

- Spory patří do běžného obchodního života
- Nutnost urovnávání nebo řešení sporů
 - Dlouhá doba řízení
 - Zvýšené náklady řízení
 - Dopad procesních, veřejnoprávních norem
 - Uznání a výkon vydaného rozhodnutí

Metody řešení sporů

- **Obecně - 2 základní metody**
 - Řízení před obecnými soudy
 - Rozhodčí řízení - obchodní věci, spotřebitel, pracovněprávní spory...
- **V obchodní styku**
 - Řízení před obecnými soudy
 - Rozhodčí řízení
 - Alternativní způsoby řešení sporu
- **Alternativní způsoby řešení sporu**
 - V obchodním styku
 - V neobchodním styku - rodinné..., 2. konzultace

Metody řešení sporů

1. Alternativní způsoby řešení sporů (ADR)
 - (Alternative Dispute Resolutions)
 - ADR v obchodních věcech
2. Mezinárodní rozhodčí řízení
 - (Mezinárodní obchodní arbitráž)
3. Řízení před obecnými (státními) soudy

Metody řešení sporů

1. ADR	2. Rozhodčí řízení	3. Řízení u soudů
Dobrovolnost	Dobrovolnost + přivolení a zaštitění mocí veřejnou	Návrh na zahájení řízení
Základ - dohoda stran	Základ - dohoda stran (rozhodčí doložka nebo smlouva)	
Výsledek - dohoda stran, kompromis	Výsledek - rozhodčí nález, exekuční titul	Rozhodnutí - exekuční titul
Pohyb mimo přímou právní regulaci	Spolupůsobení moci veřejné	Působení moci veřejné, procesní předpisy
Cíl - hledání kompromisu, ne právního řešení	Významná vliv právního řádu sudiště, nestrannost a nezávislost osoby rozhodce	

Metody řešení sporů

Řízení před obecnými soudy

- Spory s mezinárodním prvkem
 - Určení pravomoci soudů určitého státu
 - Určení práva rozhodného pro daný spor
 - Dopad procesních norem místa konání řízení
 - Dopad veřejnoprávních norem místa konání řízení
 - Otázky právní pomoci, dokazování
 - Problémy s uznáním a výkonem rozhodnutí v jiném státě
- Evropský justiční prostor, mezinárodní prostor, vnitrostátní úprava

Metody řešení sporů

Výběr mezi metodami

- Psychologické faktory
- Právní meze - např. arbitrabilita sporu, výkon rozhodnutí, přípustnost prorogace atd.
- Kulturní faktory - Asie x Evropa
- Míra znalostí o možnostech řešení sporů, o jejich výhodách a nevýhodách
- Skutečnosti právně významné pro průběh řízení, nucený výkon rozhodnutí
- Finanční faktory

ADR - znaky

- Dobrovolnost stran v podřízení se tomuto řízení
- Jmenování třetí osob(y), které zprostředkují jednání (x negociace)
- Pohyb řízení a jeho účinků mimo přímý dosah právní regulace státu
- Úspěšným výsledkem je dohoda, ne exekuční titul
- Existence smluvního vztahu mezi stranami

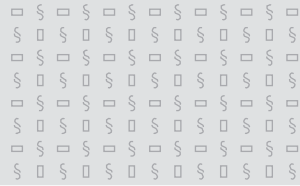
ADR - výhody

- Právně inertní, není překážka zahájení řízení, věci rozsouzené, nestaví se lhůty
- Nižší náklady
- Úspora času
- Vyšší stupeň možnosti zachování důvěry, nenaruší se ekonomické vztahy
- Možnost zachování tajemství o projednávaných otázkách
- Odpovídá naturelu některých národů

ADR - nevýhody

- Protahuje se existence sporu
- Snaha o (úmyslné) oddálení sporu
- Mohou se promeškat právně významné lhůty - promlčení, prekluze
- Možnost odhalení strategie pro budoucí soudní řízení, argumentů, důkazů

ADR - druhy

- Různé druhy - USA x Evropa
- Nabízeny řadou institucí jako alternativy - RS HKAK ČR, MOK, WIPO, AAA
- Vhodné zejména u long-term contracts, dodávek investičních celků, společenských smluv, velkých finančních operací -> dlouhodobé obchodní vztahy se zájmem na budoucím splnění

ADR - druhy

Konciliace a mediace

- „Smírná cesta k řešení za problému za aktivní účasti třetí strany, mediátora nebo konciliátora.“
- Uzavření dohody - výběr mediátora/konciliátora, příprava jednání - vlastní průběh jednání - právně nezávazné řešení
- Nehledá se nutně řešení v souladu s právem, ale rozumný kompromis
- Vzorový zákon UNCITRAL o konciliaci
- Arbitrážní a mediační centrum WIPO, Mezinárodní obchodní komora v Paříži

ADR - druhy

Vzory doložek

- *„Veškeré spory vyplývající z této smlouvy budou řešeny smírně.“*
- *„Veškeré spory vyplývající z této smlouvy budou řešeny v mediačním řízení realizovaném při RS u MOK v Paříži.“*
- *„Veškeré spory vyplývající z této smlouvy budou řešeny smírně u Rozhodčího soudu Hospodářské komory a Rozhodčího soudu Agrární komory v Praze.“
- pozor!*

ADR - druhy

Mini-trial

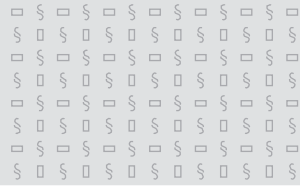
- Smírné řešení sporu za účasti třetí osoby - napomáhá stranám uvědomit si silné a slabé stránky, možný budoucí vývoj a pravděpodobný výsledek soudního řízení
- Hybridní forma nezávazné arbitráže a mediace
- Účast představitelů vyššího managementu

ADR - druhy

Technické expertizy, Dispute Review Board, experti

- Ve finančně nákladných projektech
- Řešit spory tak, aby nedošlo k zastavení nákladných investičních projektů
- Contract Review Board, Dispute Review Board, ustanovení nezávislého experta
- Sledování projektu po celou dobu, řešení technických a ekonomických problémů, průběžné řešení problémů

ADR - druhy

Smíšené formy

Mediation - Arbitration (med-arb)

- Kombinace mediace a arbitráže
 - Součást jednoho procesu, prolínání
 - Oddělení, první stupeň mediace, druhý stupeň arbitráž

Medaloo

- Last offer arbitration, final offer arbitration
- 1. stupeň mediační -> neúspěch -> podávání nabídek -> arbitráž

ADR - druhy

Příklady doložek

- *„Veškeré spory vyplývající z této smlouvy budou řešeny smírně. Nedojde-li ke smírnému vyřešení sporu, je příslušný k řešení sporu rozhodčí soud XY... „*
- *„Strany se zavazují veškeré spory vyplývající ze smlouvy řešit smírnou cestou. Nedojde-li ke smírnému řešení do xx dnů po vzniku sporu, je příslušný k řešení sporu rozhodčí soud XY...“*